

Lærerens hæfte

Spansk fortsættersprog A, stx

2022

Råd og vink til opgavetyper til skriftlig prøve i spansk fortsættersprog A stx, læreplan 2020

Indhold

- Forord
- Opgavesættets form og opbygning
- Bedømmelse og vejledende retteark
- Henvisninger og dokumentation
- Hjælpe midler
- Ikrafttræden og virkning
- Bilag 1: Bruttoliste til opgavetyper i delprøve 1 og pointangivelser
- Bilag 2: Vejledende retteark

Forord til Lærerens hæfte, 2022

Kære kollega

Dette hæfte er en lærervejledning til arbejdet med den skriftlige prøve i spansk fortsættersprog A, stx jf. læreplan 2020. Hæftet indeholder korte forklaringer af opgavetyperne, bedømmelseskriterier og information om tilladte hjælpemidler. Hæftet skal bidrage til forståelsen af opgaveformatet for de skriftlige prøver i spansk fortsættersprog A, der er gældende fra og med eksamenstermin maj/juni 2023, jf. læreplan 2020.

<https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/-/media/0ea22f433f2747f1ab6f2fc942b0c1e6.ashx>

Et vejledende opgavesæt 1 findes i prøvebanken

<https://www.prøvebanken.dk/proevematerialer/GYMUDD/SPA/SPAFSTX> . Et vejledende sæt 2 er under udarbejdelse.

Tine Brandt

Fagkonsulent

Opgavesættets form og opbygning

Opgavesættet består af to delprøver: delprøve 1 og delprøve 2. Prøvens varighed er 5 timer. Den samlede eksaminationstid for delprøve 1 er højst 1,5 time.

Opgaveinstrukserne i delprøve 1 er på dansk. Opgaveinstrukserne i delprøve 2 er udelukkende på spansk.

Grammatiske betegnelser er på latin med dansk betegnelse i parentes.

Delprøve 1

	Delprøve 1
Prøveform	Delprøve uden hjælpemidler 14 delopgaver baseret på en spansksproget tekst med ca. 2400 anslag inklusive mellemrum.
Fokus	Læsefærdighed, læsestrategier, tekstforståelse, grammatisk forståelse og ordforråd samt sprogproduktion uden hjælpemidler, jf. de faglige mål.
Hvordan testes der?	Bestemmelse af tekstens indhold, spørgsmål/svar matches, sandt/falsk, synonymer/antonymer/ordforklaring, halve sætninger matches med andre halve sætninger, ordklynger sættes i korrekt rækkefølge, det korrekte ord vælges/bøjes/indsættes i spanske sætninger, spanske og danske sætninger matches, tekstproduktion ud fra tekst og billedmateriale.
Varighed	Efter højst 1,5 time afleveres besvarelsen af delprøve 1, og herefter må alle tilladte hjælpemidler benyttes til besvarelse af delprøve 2.

Delprøve 1 er baseret på en tekst med ca. 2400 anslag inklusive mellemrum. Teksten er gloseret i forhold til sværhedsgrad og niveau, og den kan have en kort indledning på spansk.

Til delprøve 1 er der udarbejdet en bruttoliste over mulige opgavetyper (bilag 1).

Ikke alle opgavetyper bringes i spil i alle opgavesæt. I hvert enkelt opgavesæt indgår 14 opgavetyper. Instrukser til opgaverne ligger fast, således at eleverne er fortrolige med alle opgavetyper på forhånd. Eleverne kan i undervisningen arbejde strategisk med de konkrete basale færdigheder, de skal beherske for at kunne løse delprøve 1. For at løse de forskellige opgavetyper kræves et alment ordforråd og beherskelse af grammatik svarende til de faglige mål og kernestoffet for Spansk fortsætter A.

Opgave A (se bilag 1) er obligatorisk og indgår i alle opgavesæt. I alle opgavesæt indgår en opgave til 2 point (opgave A), en opgave til 6 point, fem opgaver til 8 point, en opgave til 10 point, fire opgaver til 15 point og to opgaver til 16 point svarende i alt til 150 point.

Opgaverne tester tekstforståelse: overordnet indhold (TF), ord og idiomatiske udtryk (OF), grammatiske opgaver i kontekst (GR), korrekt betydning på dansk af spanske sætninger (TS) og tekstproduktion (TP). Fire af de 14 opgaver tester i hvert opgavesæt tekstproduktion. To af tekstproduktionsopgaverne har relation til tekst A, og to opgaver har udgangspunkt i et billedmateriale. Det fremgår af skemaet i bilag 1, hvilke områder de enkelte opgaver tester.

I opgavesættet indgår en delprøve 1 uden hjælpemidler, da det sprogsyn, der ligger bag opgaverne er den kontekstualiserede og kommunikative tilgang jf. læreplan 2020. Det betyder, at den sproglige opmærksomhed er fundamental. Et grundlæggende kendskab til og forståelse af sproglige strukturer er en væsentlig delkomponent i de kommunikative kompetencer. Det forudsætter, at eleverne har en grundlæggende paratviden inden for de områder, der testes. I undervisningen arbejdes der strategisk med de konkrete basale færdigheder, som eleverne skal beherske for at kunne løse eksamensopgaven.

Delprøve 2 (må tilgås, når delprøve 1 er afleveret efter højst halvanden time).

	Delprøve 2
Prøveform	Delprøve med alle hjælpemidler. Adgang til internettet er ikke tilladt. Kontakt med omverdenen er ikke tilladt. (Se side 10)
Fokus	Tekstforståelse, sprogproduktion og anvendelse af fagets centrale hjælpemidler (ordbøger og grammatik).
Hvordan testes der?	Meddigtning ud fra genrebestemt opgaveformulering.
Varighed	3,5 timer.

I delprøve 2 skal eleverne skrive minimum **300 ord**. Det skal indskræpes, at noter, citater og afskrift fra tekstforlægget ikke tæller med i det samlede antal ord. Eleverne præsenteres i denne delprøve for yderligere tekstmateriale, som kan være tekst, videoklip (med spanske undertekster), og/eller billedmateriale (Tekst B, C og D). Tekst B er en fortsættelse af Tekst A. Tekst B har ligeledes et omfang på højst 2400 anslag inklusive mellemrum. Tekstmaterialet er gloseret i et omfang, der er passende for tekstmaterialets sværhedsgrad. Der er ikke adgang til internettet som fagligt hjælpemiddel til delprøve 2.

I delprøve 2 skal eleverne vælge én af tre opgaveformuleringer.

Det er tekst A og B, der er i centrum for opgaven. Således **skal** både Tekst A fra delprøve 1 og Tekst B fra delprøve 2 inddrages i besvarelsen af delprøve 2. At inddrage betyder i den sammenhæng, at eleverne viser, at de har forstået teksten, og at de kan relatere til den. Yderligere **kan** eleverne inddrage én eller flere af teksterne C og D i delprøve 2. Således udfordres de fagligt dygtige elever, der kan vise, at de kan overskue et yderligere tekstmateriale.

Opgavetyper med inddragelse af forskellige teksttyper har fokus på det udvidede tekstbegreb. Det vil derfor være nødvendigt at arbejde systematisk med de forskellige teksttyper i undervisningen.

Det kan fx dreje sig om:

- Videofiler, fx reklamer, interviews, nyhedsklip, kortfilm, trailers til spillefilm og taler
- Lydfiler, fx oplæsning af tekst (fra lydbøger eller podcast), sange og samtaler/interviews
- Billeder, fx nyhedsbilleder, kunst (fx malerier eller skulpturer), screendumps, karikaturer og tegneserier
- Screenshots fra hjemmesider
- Grafikker og tabeller

Eleverne arbejder med genrer i mange andre fag og kan inddrage deres viden herfra. Kravet til genreskrivning i spansk er selvsagt ikke så højt som i dansk og engelsk. Genren, som eleverne skriver i, skal dog være genkendelig. Der prøves i, om eleverne har en god fornemmelse for genrer. Det forventes ikke, at eleverne honorerer alle genrekrav, men at de kan demonstrere flere af genrebasale karakteristika. Specielt afsender- og modtagerforhold, stilleje og sproglig tone er en del af genrekravet.

De genrer, der kan komme i spil, er:

- Artikel (ikke til *El País* men fx til et skoleblad)
- Læserbrev / (argumenterende) blogindlæg
- Dagbog / (personligt) blogindlæg
- Brev/e-mail
- Fortsættelse af tekst A og tekst B

Følgende genreskrivning bør derfor indgå som en del af den daglige undervisning:

Hvordan skriver man en artikel?

En artikel behandler på baggrund af et kildemateriale et emne og skal informere en modtagergruppe. En artikel kan skrives til forskellige målgrupper og i forskellige sammenhænge. Derfor skal eleverne være bevidste om afsender- og modtagerforhold.

Hvordan skriver man et læserbrev/blogindlæg?

Læserbreve/blogindlæg skrives ikke af journalister, men af avisens eller bladets læsere. De kan handle om alt lige fra vigtige samfundsproblemer til personlige ytringer. Nogle læserbreve/blogindlæg er både oplysende og fulde af gode argumenter, andre blot udtryk for helt personlige følelser. Et læserbrev/blogindlæg har typisk et klart budskab.

Hvordan skriver man en dagbog/personligt blogindlæg?

I en dagbog/personlig blog skrives uformelle, kronologisk daterede oplæg. En dagbog er for det meste privat, hvori man skriver til sig selv om sin hverdag, sine tanker, sine holdninger og ønsker. Dagbogslignende notater kan også have form af en personlig blog.

Hvordan skriver man et brev/e-mail?

Et brev kan være både formelt og uformelt, og ord, udtryk og høflighedsvendinger og stilniveau varierer derefter. Et brev kan skrives som en e-mail. Det er vigtigt at tage højde for det afsender- og modtagerforhold, der fremgår af opgaveformuleringen. Et brev/mail indeholder typisk en tydelig indledning (Kære ...) og afslutning (Venlig hilsen ...).

Hvordan skriver man en fortsættelse af en tekst ?

En fortsættelse af teksten indeholder dels en beskrivelse af de begivenheder, der finder sted efterfølgende, dels fortællerens og personernes tanker, refleksioner og følelser. Fortsættelsen skal være tro mod tekstuddragene i tekst A og tekst B. Fortællerforholdet må således ikke ændres.

Der er ingen specifikke krav til layout.

På EMU findes yderligere materiale til at arbejde med skriftlighed og genreforståelse i dokumentet *Kompetencer i genreforståelse*.

Bedømmelse

Eksaminandens besvarelse af opgaven bedømmes ud fra bedømmelseskriterierne og de faglige mål i læreplanen 2020.

Bedømmelseskriterier, jf. læreplan 2020

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som de er angivet i pkt. 2.1.

Ved den skriftlige prøve lægges der vægt på, at eksaminanden kan uddrage det væsentlige af det udleverede tekstmateriale, udtrykke sig skriftligt på et sammenhængende spansk, besvare en opgave og disponere og fremstille et indhold klart og selvstændigt på en måde, der svarer til emnets karakter og opgavens stilleje. Eksaminanden skal desuden kunne vise sikkerhed i morfologi og syntaks og beherske et alment og varieret ordforråd samt idiomatik. Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering.

<https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/-/media/0ea22f433f2747f1ab6f2fc942b0c1e6.ashx>

Udvalgte faglige mål, 2.1. jf. læreplan 2020

Eleverne skal kunne:

– forstå hovedpunkterne, når der tales spansk om konkrete såvel som abstrakte emner, formidlet gennem forskellige medier

– læse og forstå ubearbejdede spansksprogede fiktive og ikke-fiktive tekster

(...)

– anvende forskellige læsestrategier med henblik på at orientere sig i komplekse tekster samt i større tekstmængder

(...)

– udtrykke sig skriftligt på et varieret og nogenlunde korrekt spansk om en given problemstilling samt oversætte en dansk tekst af en vis sværhedsgrad til et klart og præcist spansk

– analysere og fortolke spansksprogede tekster inden for forskellige genrer samt sætte den enkelte tekst ind i kulturelle, interkulturelle, historiske, litterære og samfundsmæssige sammenhænge

– perspektivere den erhvervede viden om kultur- og samfundsforhold i spansksprogede områder til andre kultur- og samfundsforhold

(...)

<https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/-/media/0ea22f433f2747f1ab6f2fc942b0c1e6.ashx>

Den endelige bedømmelse er en samlet helhedsvurdering baseret på eksaminandens besvarelse af delprøve 1 og delprøve 2.

Delprøve 1

I delprøve 1 kan man som bedømmer tage udgangspunkt i, at hver opgave giver point. Opgaverne i delprøve 1 vægtes forskelligt jf. bilag 1. Vægtningen i point er markeret ud for hver opgave.

Optælling af point skal dog ikke mekaniseres, da der er behov for at lægge mærke til nuancerne. Pointsats pr. delopgave markeres ud for hver enkelt opgave for at synliggøre denne for både lærer og elev. Delprøve 1 giver maksimalt **150 point** (se bilag 2).

I opgaverne med fri skriftlig tekstproduktion (jf. bilag 1) testes eleverne både i den sproglige og den indholdsmæssige dimension: Sprogligt lægges der vægt på grammatisk overblik, styr på ordklasser, basale ord, udtryk og vendinger samt varieret ordforråd. Indholdsmæssigt lægges vægt på, at opgaven besvares i overensstemmelse med instruksen, og der er forskel på *skriv en dialog, begrund en titel og fortæl historien bag billedet*. Således skal tekstproduktionen have relevans for opgaven. Godt sprog er ikke nok i sig selv.

Delprøve 2

I delprøve 2 lægges der vægt på om

- *Genren er genkendelig*
Eksaminanden skal demonstrere god fornemmelse for genrens karakteristika. Det forventes, at eksaminanden anvender flere af kravene til en given genre.
- *Tekstmaterialet inddrages*
At inddrage betyder, at eksaminanden skal vise, at han eller hun har læst og forstået tekstmaterialet. Tekst A fra delprøve 1 og Tekst B fra delprøve 2 **skal** anvendes. Tekst C og Tekst D **kan** anvendes. De anvendte tekster fra prøvesættet skal dokumenteres i enten fodnote eller parentes.
- *Indholdet er i overensstemmelse med opgaveinstruksen*
Er opgaven besvaret? Har eksaminanden fulgt instruksen?
Har eksaminanden skrevet det rette antal ord?
Et for lille antal ord vil tælle negativt i bedømmelsen. Afskrift og formuleringer fra tekstforlæg, citater og kildehenvisninger tæller ikke med i antallet af ord.
- *Der er sproglig konsistens og sproglig ensartethed i besvarelsen*
- *Sproget er flydende, varieret, forståeligt og nogenlunde korrekt.*

Yderligere beskrivelse af bedømmelseskriterier for den skriftlige formulering findes i vejledningen til læreplanen for Spansk Fortsættersprog A.

Fejltyper

Ubetydelige fejl

Enkelte stave- og trykstregsfejl har ingen indflydelse på helhedsvurderingen af en besvarelse. Grammatiske fejl, der kun optræder en enkelt eller et par gange, er ikke afgørende, hvis eksaminanden i øvrigt behersker det pågældende grammatiske område. Det samme gælder fejl i ordforråd og tegnsætning.

Egentlige fejl

Det anses som egentlige fejl, hvis en besvarelse har flere fejl inden for følgende emner: Bøjning af regelmæssige og almindeligt brugte verber, reflexive verber og brug af hjælpeverber, kongruens, artikelbrug, genitiv, almindelige regler for adjektivets syntaks, personlige pronominer, demonstrative pronominer, possessive pronominer, nægtelser, elementær ordstilling, almindelige bisætningsindledere, almindelige perifraser, almindelig brug af konjunktiv efter fx udtryk for hensigt, følelse og vilje.

Alvorlige fejl

Meningsforstyrrende fejl og fejl der viser manglende forståelse af ordklasser og deres funktion i en sætning, mange danismer og passager hvor sproget er uforståeligt eller usammenhængende. Misforståelse af teksten er ligeledes en alvorlig fejl.

Bedømmelse

Hvordan er det sproglige niveau?

- En karakteristik af sproget med hensyn til blandt andet sproglig korrekthed, variation af ordforråd og syntaktiske konstruktioner.
- Parafrase tæller ikke positivt og tæller ikke med i antallet af ord.
- Både fluency, nøjagtighed og korrekthed i detaljen vægtes højt. En enkeltstående sproglig fejl anses ikke som alvorlig, hvorimod konsekvent mangel på grammatisk, syntaktisk og morfologisk forståelse tæller ned.

Der foretages en helhedsvurdering af den samlede besvarelse jf. de faglige mål. Der er altså ikke tale om en på forhånd fastsat vægtning af de enkelte dele af opgavesættet.

Tilladte hjælpemidler og anvendelse af hjælpemidler

Delprøve 1: Ingen hjælpemidler er tilladt.

Delprøve 2: Alle **tilladte** hjælpemidler. Der er som udgangspunkt **ikke** adgang til internettet som fagligt hjælpemiddel ved prøven. Dog vil det være tilladt for eksaminanderne til delprøve 2 at bruge digitale undervisningsmaterialer og hjælpemidler, der på institutionens foranledning er blevet anvendt i undervisningen, og som fremgår af undervisningsbeskrivelsen og ikke kan opbevares lokalt, dvs. ikke kan opbevares på eksaminandens egen computer.

Kontakt med omverdenen er ikke tilladt.

Se nedenstående oversigt samt Bekendtgørelse om visse regler om prøver og eksamen i de gymnasiale uddannelser, BEK nr 1276 af 27/11/2017, § 5 stk 1- 5

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=194856>

Oversigt over hjælpemidler

<p>Eksempler på tilladte online hjælpemidler</p>		<p>Konkrete dybe links til materiale, der ikke kan opbevares på elevens computer, online ordbøger, i-bøger, online grammatikker og verbix, der på institutionens foranledning er blevet anvendt i undervisningen, og som fremgår af undervisningsbeskrivelsen og ikke kan opbevares lokalt, dvs. ikke kan opbevares på eksaminandens egen computer.</p>
<p>Online hjælpemidler der <u>ikke</u> er tilladte</p>		<p>Internetsøgning, interaktive programmer, som fx Google translate, Words + Microsofts online-oversættelsesprogrammer og andre oversættermaskiner, der kan oversætte ordkæder samt interaktive verbebjere.</p>

Ikrafttræden og virkning

Dette *Lærers hæfte* træder i kraft og har virkning fra og med 2022.

Gængs eksamensform fra og med eksamenstermin 2023, jf. Læreplan 2020.